

10 éve halt meg Dr. Dalmi Lajos (1941–2008) debreceni infektológus főorvos

A Magyar Infektológiai Társaság 1995-ben Zalaegersze-
gen rendezett kongresszusára Dalmi Lajossal együtt
utaztunk Debrecenből. Ő vezetett, de rutinos lévén ez
nem volt akadály annak, hogy a hosszú utat végigbe-
szélgessük, életről, hobbiról, munkáról. Férfias dolgok-
ról csak visszafogottan, mert egy kolléganője is utazott
velünk a kocsiban. Én ekkor ismertem meg őt közelebbről
emberileg is és szakmai szemléletét illetően is. Odafe-
lé a Balaton déli partján mentünk, és lelkesen beszélt az
onnan jól látható Badacsonyi hegyekről. Vissza, már az
északi parton, Badacsony felé vezetett az utunk, és könnyen
ráleltünk néhány hangulatos pincére is. Lajos nem-
csak jól ismerte a hazai borvidékeket, de mint derűs, vi-
dám ember, szerette is a jó borokat. Megtudtam, hogy
szereti a régiségeket, szenvedélyes érmegyűjtő, az Érem-
gyűjtők Országos Egyesületének Hajdú-Bihar megyei
szakcsoportvezetője volt. Később néhányszor elmentem
vele a Petőfi téri klubba, és megajándékoztam pár koráb-
ban, az Amerikai Egyesült Államokban szerzett érdemével,
amelyeket őszinte örömmel fogadott, bár neki azoknál
sokkal értékesebb, bársonyokba csomagolt, féltve őrzött
darabjai voltak.

Az út során beszélgettünk általában a hazai infektoló-
gia helyzetéről és számos problémájáról, különösképpen
az egyetemi infektológiai oktatás hiányáról, de a legtöbbet
mégis az 1995-ben, a Debreceni Orvostudományi
Egyetem (DOTE) akkori vezetésének tervei alapján már
formálódó és három évvel később létrejött Infektológiai
és Gyermekimmunológiai Tanszékről. Lelkes támogató-
ja volt annak, hogy az egyetemi tanszék létrejöttén, fel-
épüljön, fejlődjön, és Debrecen az egyetemi infektológi-
ai oktatás egyik zászlóshajója legyen. A Tanszék minden
kezdeményezését támogatta, szakmai kollégiumi és más
fórumokon, nem maradt el rendezvényeinkről, a folya-
matos fejlesztések során tartott átadásokról, ünnepe-
sekről. Mindig az volt a benyomásom, hogy otthon érzi
magát a Tanszéken; mint szakember, vendég és barát
szeretett jönni hozzánk, különösen szakvizsgáztatni. Él-
vezettel hallgatta, amikor a vizsgázók a fertőzések klini-
kuma mellett az immunmechanizmusra és az infekciók
genetikai hátterére is kitértek, hiszen a követelmény-
rendszer a Tanszéken a betegségek ezen aspektusaira is
kiterjedt. Így alakult ki és maradt meg az a kölcsönös

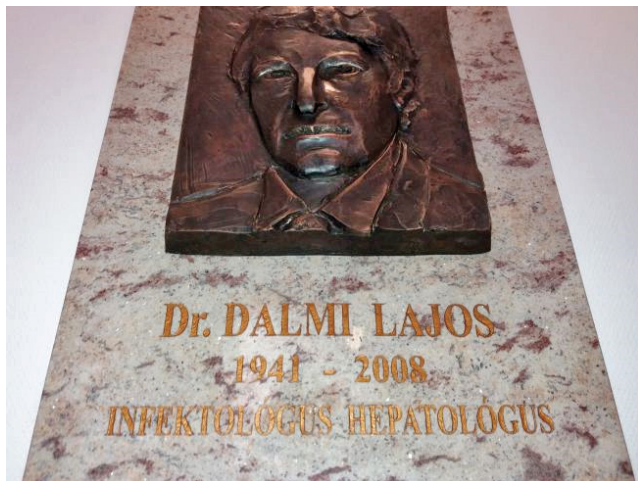
tisztelet és együttműködés, amelynek egy egyetemi tan-
szék és egy kórházi osztály között a betegellátás és az
oktatás érdekében ki kell alakulnia. Olyan szakember
volt, aki rangot adott a főorvosi pályának. Amikor meg-
kérdézték tőle, hogy hepatológusként miért választotta
következő állomásként az infektológiát, azt válaszolta,
hogy talán ez az egyedüli terület a belgyógyászatban,
ahol biztos diagnózis birtokában oki terápia lehetséges.

Dalmi Lajos 1941. október 5-én Sajószentpéteren
született, majd a miskolci Földes Ferenc Gimnázium ki-
tűnő diákjaként jelentkezett a Debreceni Orvostudományi
Egyetemre, ahol 1960-ban kezdett egyetemi tanul-
mányai során alig volt 4-es vizsgája. Több éven át
részesült Népköztársasági Ösztöndíjban, 1966-ban
„summa cum laude” minősítéssel végzett. Az akkor di-
vatba jött évfolyamrangsorban, amelyet a tanulmányi
eredmény, a tudományos diákkörös teljesítmény és a kö-
zösségi (sport, kultúra) szereplés alapján állítottak össze,
ő a 7. lett a 145 végzős között. Így megszerezte a lehe-
tőséget, hogy a Juhász Pál rektor elnökletével működő
álláselosztó bizottságtól megkaphassa a Fernet Béla pro-
fesszor vezetése alatt álló debreceni I. Számú Belgyógyá-
szati Klinikán meghirdetett szakorvosjelölti állást. Az
előtte lévők a debreceni szülészeti, sebészeti és elméleti
intézeti állásokat kérték és kapták. Mivel idősebb volt év-
folyamtársainál, nagyobb élettapasztalattal rendelkezett,
és mindig mindent alaposan átgondolt, megfontolt, és a
kiérett, higgadt véleményét tette közzé, amelyet az évfo-
lyam döntő többsége el is fogadott. Pályatársai szerint
nagy tekintélye volt az évfolyamon, és egyetlen ellensége
sem akadt. Népszerűsége ellenére szerény volt, alázattal
fordult a betegek felé. Köztudott volt példás magánélete
is. Dr. Kiss Gabriellával kötött házasságot, Attila gyerme-
kük 1969-ben, Gabriella 1974-ben született. Két év
után, 1968-ban az egyetem II. Belgyógyászati Klinikáján
folytatta gyógyító, kutató- és oktatómunkáját. 1971-ben
belgyógyászati, majd gasztroenterológusi szakvizsgát
tett. A fertőző májgyulladásban szenvedő betegek keze-
lése irányította figyelmét a fertőző betegségek felé. Leve-
lező aspirantúrája eredményeként 1984-ben kandidátusi
minősítést kapott a fertőző májbetegségek etiológiája,
diagnosztikája és kezelése témában. Ez az érdeklődés
élete végéig megmaradt. A későbbiekben infektológusi

szakképesítést is szerzett. Közleményei a fertőző betegségek immunológiájával, a krónikus májgyulladásal foglalkoztak.

Amikor Münnich Dénes (1921–2001), a kórház nagy múltú Fertőző Osztályának főorvosa nyugdíjba vonult, megérezte a szakmai és szervezési kihívás, valamint az önállósulás varázsát, és sikeresen megpályázta az állást. 1987-től nyugdíjba vonulásáig (2006-ig) csaknem két évtizedig vezette a Kenézy Gyula Kórház Fertőző Osztályát. Az osztály a Bem térről 2000-ben költözött át jelenlegi helyére. Az új épület építészeti tervezésében értékes tanácsaival aktívan részt vett.

Egyetemi előadásai sok hallgatót vonzottak, a tudományos fórumok állandó előadója, nemzetközi konferenciák gyakori résztvevője volt. Tudományos és oktatói tevékenységét az egyetem 1991-ben címzetes egyetemi docensi kinevezéssel, orvosi munkáját a megyei kórház Semmelweis-díjjal ismerte el. A Belgyógyászati, az Infektológiai és a Gasztroenterológiai Társaságban vezetőségi tag volt, s ugyancsak tagja volt az Infektológiai Kollégiumnak. Hosszú időn keresztül megyei szakfőorvosként tevékenykedett. Még súlyos betegsége idején is aktívan részt vett a Hepatitis Terápiás Bizottság munkájában és a Hepatitis Regiszter kidolgozásában. A Magyar Gasztroenterológiai Társaság „*Pro optimo merito in gastroenterologia*” kitüntetéssel jutalmazta, míg az Infektológiai Társaságtól a „*Gerlőczy Zsigmond-émlékérmét*” posztumusz kapta meg.

1. ábra

Dr. Dalmi Lajos (1941–2008) debreceni infektológus és hepatológus 2018. október 10-én felavatott domborműve a Kenézy Gyula Egyetemi Kórház Infektológiai Intézetében (fotó: Orosz Csaba)

Legendás volt határozott szakmai fellépése egy-egy konzílium során. Az egyik róla szóló anekdota, hogy amikor több méregdrága, új antibiotikum is hatástalannak bizonyult egy beteg kezelésében, konzíliumba hívták. A vizsgálat után röviden összegezte véleményét, és kezelésre egy régóta ismert, de az utóbbi időben ritkábban használt, olcsó szulfonamidkombinációt javasolt. A beteg hamarosan láztalan lett, és fertőző betegségéből meggyógyult. Ez a szerény, visszafogott, de határozott szakmaiság jellemezte, ezt lehetett tőle megtanulni.

Az osztályon a külföldi betegekkel is igyekezett jó kontaktust teremteni. Németül jól beszélt, angolul is elboldogult. Néhány, szinte szállóigévé vált mondatát – például „jó tüdővel öröm köhögni” vagy „ugyan, gyógyuljon már meg a kedves beteg” – munkatársai még ma is idézik.

Életművéből két teljesítményt érdemes kiemelni. Egyrészt tagja volt annak a hepatológusgenerációnak, amelynek tagjai megalapozták a krónikus hepatitis C diagnosztikáját és kezelését Magyarországon, másrészt 20 éven keresztül vezetett egy osztályt, amely a munkatársai és a betegek értékelése szerint is a béke szigete volt. Nyugodt személyiségének, a jól megválasztott munkatársaknak (elsősorban dr. Weisz György és dr. Bodrogi Judit részlegvezető főorvosok, Ócsai Gabriella főnővér) és természetesen a teljes orvosi és nővéri gárdának köszönhetően a betegek szerették ezt az osztályt. Nemcsak akut fertőző betegségből gyógyulhattak itt, hanem krónikus belgyógyászati problémáik kivizsgálására is sokan választották Dalmi főorvos osztályát.

Váratlan és súlyos betegségéről egy tanszéki oktatási megbeszélés után tájékoztatott bennünket, röviden, tárgyilagosan, nem állva szóba a testét romboló, hívatlan kór aljas kihívásával. Elmondta, hogy amíg ereje lesz, mindenben számíthatunk a segítségére, és ezt maradéktalanul be is tartotta. Hosszú betegségét türelemmel viselte, és a késői fázisig aktívan dolgozott.

Dalmi Lajos halálának (Debrecen, 2008. április 30.) 10. évfordulóján, 2018. október 10-én a volt munkahelyén, a Kenézy Gyula Egyetemi Kórház Infektológiai Intézetében kórházi és egyetemi vezetők domborműavatással emlékeztek meg a kiváló orvos pályájáról és békességet sugárzó egyéniségéről (1. ábra).

Maródi László dr.